

ธนาคารกิ่งไม้

ลดการเผาด้วยการแปลงเชื้อเพลิงเป็นทุน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การเผาเศษไม้กิ่งไม้และวัชพืชเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักของปัญหาหมอกควันซึ่งพื้นที่ภาคเหนือของไทยที่มีลักษณะภูมิประเทศที่ล้อมรอบด้วยภูเขาสูง และเป็นแอ่งกระทะ จึงทำให้ควันไฟปกคลุมอยู่ในพื้นที่เป็นเวลานาน ส่งผลกระทบอย่างฉับต่อประชาชนในพื้นที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย เช่น อาการแสบตา น้ำตาไหล คอแห้ง ระคายคอ หายใจติดขัด เหนื่อยง่ายและแน่นหน้าอก

“ธนาคารกิ่งไม้ใบไม้”
นับว่าเป็นกิจกรรมที่ดีในการลดการเผาใบไม้ กิ่งไม้ ช่วยลดปัญหาหมอกควันในชุมชน และนำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์สร้างรายได้ลดรายจ่าย ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และยังช่วยลดภาวะโลกร้อนอีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์

1. ลดการเผาตังไม้ ใบไม้ ในที่โล่ง
ภายในชุมชน
ลดปัญหาหมอกควันจากการเผาเศษพืช

2. สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน
ในการดำเนินกิจกรรม ลดปัญหาการเผา
ในที่โล่ง

3. สร้างรายได้ ลดรายจ่ายให้แก่ครัวเรือน
ที่เข้าร่วมกิจกรรมธนาคารตังไม้ใบไม้

4. ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ
และการทำเกษตรอินทรีย์ โดยใช้ปุ๋ยหมัก
แทนสารเคมี

ขั้นตอนและการดำเนินงาน

1. ประชุมร่วมกับคนภายในชุมชนเรื่องกิจกรรมธนาคารกิ่งไม้ ใบไม้ และดำเนินการจัดตั้งคณะทำงาน
2. คณะทำงานประชุม ตกลงเรื่องระดมทุน การขายหุ้น การจำกัดจำนวนหุ้น สูตรปุ๋ยหมัก สถานที่ทำปุ๋ยหมักและเก็บรวบรวม วัตถุประสงค์ ราคารับซื้อ กิ่งไม้ใบไม้ ค่าแรงเบี่ยงเลียง คนที่มาทำปุ๋ย ราคาขายปุ๋ย และการปันผลคืนสมาชิก
3. เปิดขายหุ้นระดมทุนราคาหุ้น แล้วแต่ที่ชุมชนจะตกลงกัน 50 บาทต่อ 1 หุ้น หรือ 100 บาทต่อ 1 หุ้นก็ได้ และอาจมีการจำกัดจำนวนหุ้นต่อคน
4. เงินทุนที่ได้นำมาเป็นเงินในการรับซื้อกิ่งไม้ ใบไม้แห้ง จากสมาชิก รวมทั้งซื้อวัตถุดิบ อุปกรณ์ในการทำปุ๋ยหมัก(สูตรปุ๋ยหมักที่ตกลงกันในที่ประชุมว่าจะใช้สูตรไหน) และค่าแรง

5. การรับซื้อกิ่งไม้ ใบไม้แห้ง โดยเฉลี่ย 1 ทร-สอบปุ๋ยจะหนักประมาณ 7 กิโลกรัม รับซื้อราคา 5 บาท(ราคาสมาชิก) และ 4 บาท(ราคาบุคคลภายนอก)
6. การทำปุ๋ยจะใช้ใบไม้ในการทำให้คำนวณต้นทุนการผลิตปุ๋ยขอฆ่าให้เกิน 3 บาท ต่อ กิโลกรัม(หากเกินให้หาทางลดต้นทุน เช่น ปรับสูตรปุ๋ยหมัก ลดค่าแรง ลดราคารับซื้อกิ่งไม้ใบไม้) ราคาขายปุ๋ยประมาณ 5-6 บาทต่อกิโลกรัม
7. กิ่งไม้ที่รับซื้อ หากเป็นท่อนใหญ่ไม้เนื้อดี ให้หาช่องทางขายให้กับร้านค้า เครื่องเรือนจากไม้ หากไม่มีให้นำมาเผาเป็นถ่าน กิ่งไม้ขนาดเล็กเผาเป็นถ่าน ทำถ่าน หรือ ต่อยอดทำผลิตภัณฑ์ เช่น ถุงถ่านดูดกลิ่น น้ำส้มควันไม้ เป็นต้น
8. ครบปีให้ดำเนินการปันผลกำไรให้แก่สมาชิก สมาชิกซื้อผลิตภัณฑ์มากก็จะได้ปันผลมาก และให้แบ่งผลกำไรบางส่วนเป็นทุนหมุนเวียนต่อไป

ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากธนาคารกิ่งไม้ ใบไม้

ปุ๋ยหมักชีวภาพ
ขายกิโลกรัมละ
5-6 บาท

ส่งไม้ขายร้านทำเฟอร์นิเจอร์
เครื่องเรือน เครื่องครัวจากไม้
หากไม่มีที่ขาย
ให้นำไปเผาเป็นถ่าน

ทำถ่านอัดแท่ง
ส่งขาย
ร้านหมูกระทะ

ได้น้ำส้มควินไม้
ใส่ขวดขาย

ทำถุงถ่าน
ดับกลิ่น

ต่อยอดกิจกรรมภายในชุมชน

น้ำหมักชีวภาพ

ส่งเสริมครัวเรือนคัดแยกเศษอาหาร มาทำน้ำหมักชีวภาพ และธนาคารกิ่งไม้ใบไม้ รับซื้อจากสมาชิก เพื่อนำมาใช้ผสมน้ำรดทองปุยเร่งการย่อยสลาย โดยอาจกำหนดปริมาณรับซื้อต่อครัวเรือน

ส่งเสริมการคัดแยกขยะรีไซเคิลในครัวเรือน
ส่งเสริมการออมในครัวเรือน
และเป็นการรวบรวมขวดน้ำพลาสติก ไปบรรจุน้ำส้มควินไม้ และน้ำหมักชีวภาพ

ธนาคารขยะรีไซเคิล

ปลูกผักปลอดสารพิษ

ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษในครัวเรือน และส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ ให้ใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ช่วยลดต้นทุนและส่งเสริมสุขภาพที่ดีจากการกินอาหารปลอดภัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมธนาคารกิ่งไม้ใบไม้

1. ลดปัญหาหมอกควันภายในชุมชน และระดับจังหวัด ไม่ให้ค่าฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐาน เนื่องจากประชาชนในชุมชนไม่เผากิ่งไม้ ใบไม้
2. ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการขายกิ่งไม้ ใบไม้ ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากธนาคารกิ่งไม้ใบไม้ กำไรจากการขาย ป็นผลคืนสู่สมาชิก
3. สร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นกับประชาชนในชุมชน ในการลด และป้องกันปัญหาการเผาในที่โล่ง และหมอกควัน
4. สุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชนดีขึ้น ลดอัตราผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจ
5. ประชาชนลดการใช้ปุ๋ยเคมี และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทน ลดต้นทุนเพิ่มรายได้

ธนาคารกิ่งไม้

ลดการเผาด้วยการแปลงเชื้อเพลิงเป็นทุน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

